

Poľský arcibiskup šokuje svojimi výrokmami: Otvorene popiera tradičné učenie Cirkvi

11. januára 2023   ✚ Krátke správy

Poľský arcibiskup z Lodže a predseda Výboru Poľskej biskupskej konferencie pre dialóg s judaizmom, Grzegorz Ryś na stretnutí s novinármi pred 26. Dňom judaizmu, ktorý je už niekoľko desaťročí súčasťou cirkevného roka v Poľsku, šokoval svojimi výrokmami, ktoré otvorene popierajú tradičné učenie Cirkvi, podľa ktorého sa úloha vyvoleného národa preniesla zo židovského národa na katolícku Cirkev.

Polský arcibiskup z Lodže a predseda Výboru Poľskej biskupskej konferencie pre dialóg s judaizmom, Grzegorz Ryś

zdroj: wikimedia commons / Adam Walanus

„Dnes sa nám o tom už hovorí ľahko, no treba pamätať na to, že od 2. do 20. storočia v Cirkvi vládla tzv. „náhradná teológia“, ktorá tvrdila, že Boh zavrhol Izrael a nahradil ho novým Božím ľudom, Cirkvou. To malo aj také dôsledky, že po biblických časoch, po roku 70 nášho letopočtu, keď Jeruzalemský chrám zničili Rimania, sa kresťania už o Izrael nezaujímal. Posledné stopy tohto otrasného myslenia (!!!) boli ešte v našej veľkopiatkovej liturgii pre Židov, v ktorej sme pred dvoma rokmi v Poľsku použili formulu – Židia, ktorí boli vyvoleným ľudom. Vďaka Bohu, tento vzorec bol zmenený a dnes sa modlíme, ako celá univerzálna Cirkev, za Židov, ktorí sú národom prvej voľby.“

– Čiže, ak tomu dobre rozumieme, tak 18 storočí sa neomylná Cirkev mýlila (biskup neuvádza, odkiaľ má informácie, že počas prvých dvoch storočí to bolo inak) a jej nemenné (!) učenie bolo teraz zmenené, podľa biskupa „vďaka Bohu“. Avšak kto a kedy údajne zmenil stáročné „pomýlené“ učenie Cirkvi?

Počas s novinármi organizovaného stretnutia v sídle poľského biskupstva arcibiskup Grzegorz Ryś zdôraznil, že vo vzťahoch medzi katolíckou Cirkvou a judaizmom treba pamätať na „veľký prevrat“, ku ktorému došlo najmä vďaka deklarácii II. vatikánskeho koncilu s názvom *Nostra aetate* z roku 1965. Tento dokument podľa biskupa zrejme zmenil učenie Cirkvi a vyviedol asi Učiteľský úrad z omylu, v ktorom mal uviaznuť na celé stáročia.

Lodžský metropolita pripomenul tri kľúčové tézy deklarácie, ktoré podľa neho tvoria „kopernikovskú revolúciu cirkevného učenia o judaizme“. Termín „kopernikovsky obrat“ sa pritom bežne používa pri opise totálneho obrátenia nejakej tézy v jej protiklad. Je možné v katolíckej Cirkvi predpokladať niečo také? Je možné, aby Cirkev niečo hlásala celé stáročia a potom začala hlásať niečo úplne protikladné? A ešte to aj priznať?

A aké sú tie tri kľúčové antitézy, k údajne bývalému učeniu?

„Prvé tvrdenie je, že Židia sú stále vyvolený národ,“ povedal arcibiskup. Následne sa snažil poslucháčov presvedčiť, že zastaralá katolícka doktrína síce tvrdila, že „Boh zavrhol Izrael“, pretože značná časť Židov na čele s náboženskými vodcami zradila zmluvu uzavretú s Bohom tým, že odmietla Krista, Mesiáša, ktorý naplnil starý a ustanovil nový zákon pre tých, ktorí v súlade s Otcovou vôľou uverili v Jeho mesiášske poslanie, avšak opak bol podľa neho pravdou.

Druhá téza *Nostra aetate* sa týka podľa arcibiskupa zodpovednosti za smrť Krista: „V *Nostra aetate* sa hovorí, že nemožno za ňu viniť ani Židov historicky žijúcich s Ježišom, ani Židov vo všeobecnosti.“ – Potom zrejme ale ani Rimanov „historicky žijúcich“ s Ježišom, ktorým bola tiež prisudzovaná vina ako vykonávateľom ukrižovania. Prečo by mali byť Rimania diskriminovaní? A kto teda nesie priamu vinu, nie všeobecnú (tá sa dá viesť až k Adamovi a Eve, ktorí zrejme budú odteraz zodpovední za všetky konkrétne zločiny)?

Zrejme nikto. Celú históriu v Evanjeliách bude zrejme treba reinterpretovať a vylúčiť akékoľvek konkrétne zavinenie. Ale pokiaľ nemožno viniť ani „historicky žijúcich“ Židov, napr. Kaifáša, Judáša či Ananiáša, alebo židovskú Veľradu za jej rozhodnutie, alebo iné historické osobnosti, napr. Piláta, tak potom nemožno viniť ani iné národy za skutky ich reprezentantov a sympatie voči nim. V našich médiách však práve dnes prebieha proces diametrálne odlišný a niektoré národy sú demonizované ako celok. Ako vysvetliť tieto nezrovnalosti?

Tretím prelomom v *Nostra Aetate* bolo „odsúdenie všetkého antisemitizmu bez ohľadu na to, kto ho pácha“. Avšak rasový antisemitizmus odsudzovala katolícka Cirkev vždy. Alebo má niekto dojem, že Cirkvi niekedy prekážal židovský pôvod apoštolov, Panny Márie, sv. Jozefa alebo aj sv. Terézie z Avily alebo sv. Jána z Kríža, ktorí mali židovský pôvod? Problém je skôr to, či sa tu pod „antisemitizmom“ náhodou nemyslí akákoľvek kritika, či dokonca akékoľvek katolícke učenie, ktoré by si nárokovalo napríklad na „vyvolenosť“ pre Cirkev, alebo kritizovalo rozhodnutie židovskej Veľrady v súvislosti s Ježišom. V tom prípade by bolo aj Evanjelium sv. Jána „antisemitské“, lebo kritizuje Židov, a to absurdne „antisemitské“ napriek tomu, že jeho autor bol Žid.

Arcibiskup tiež pripomenul, že v Poľsku okrem štruktúr vytvorených v episkopáte existujú aj ďalšie orgány zaoberajúce sa poľsko-židovskými a kresťansko-židovskými vzťahmi, ako je *Polská rada kresťanov a židov* alebo *Klub kresťanov a židov* v Krakove.

Tohtoročné ústredné oslavy *Dňa judaizmu* sa začnú 17. januára spoločnou modlitbou v centre Siedlce, na mieste, kde v roku 1939 stála synagóga vypálená Nemcami. Mladí ľudia zo stredných a vysokých škôl budú pozvaní, aby sa zúčastnili vedeckých panelov venovaných minulosti a budúcnosti poľsko-židovských vzťahov.

Na záver *Dňa judaizmu* sa v katedrále v Siedlciach uskutoční „*medzináboženská slávnosť Božieho slova*“, ktorú povedie predseda Výboru *Pol'skej biskupskej konferencie pre dialóg so židovstvom*.

BM

Zdroj: PCH24, ilustračný obrázok, zdroj – wikimedia commons / Adam Walanus

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/polsky-arcibiskup-sokuje-svojimi-vyrokm-i-otvorene-popiera-tradicne-ucenie-cirkvi/>